

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **N. J. i R. A.**

skazanych z art. 191 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 kwietnia 2026 r.

wniosku obrońcy skaranych

o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie III KK 557/25,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędzię Annę Dziergawkę od rozpoznania wniosku o
wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w
sprawie III KK 557/25.**

UZASADNIENIE

W sprawie zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt III KK 557/25 przedmiotem rozpoznania jest kasacja wniesiona przez obrońcę skaranych N. J. i R. A. . Jednym z zawartych w tej kasacji zarzutów jest wskazanie na uchybienie, o jakim mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. związane z udziałem w

składzie orzekającym Sądu odwoławczego osoby powołanej na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Tarnobrzegu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.)

Po wyłączeniu, na wnioski obrońcy skazanych, do udziału w tej sprawie sędziów Ryszarda Witkowskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2025 r., KRI 1374) i Pawła Kołodziejewskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2026 r., KRI 1465), sprawa przydzielona została, zarządzeniem osoby sprawującej funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej, sędziemu Stanisławowi Stankiewiczowi.

Obrońca skazanych złożył wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie III KK 557/25 również sędziego Stanisława Stankiewicza. Wniosek ten został przydzielony do rozpoznania sędzi Annie Dziergawce, co do której również złożono wniosek o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie III KK 557/25 zarejestrowany w Kontrolce Rozstrzygnięć Incydentalnych pod nr 1684.

Wszystkie składane w toku tego postępowania obrońcą skazanych wnioski o wyłączenie związane były z faktem powoływania objętych nimi sędziów na urząd sędziego Sądu Najwyższego w procedurze określonej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., tj. w procedurze wielokrotnie kwestionowanej zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), jako naruszającej wymogi niezależności i bezstronności sądu.

Tożsąmą podstawę żądania wyłączenia zawiera również wniosek o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki. Nadto, zdaniem obrońcy, rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza przez sędziego powołanego na urząd sędziego Sądu Najwyższego w takiej samej procedurze, generuje potencjalny konflikt interesów, albowiem sędzia Anna Dziergawka decydując w przedmiocie wyłączenia sędziego Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy, *de facto* wypowiadałaby się na temat własnego statusu jako sędziego Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie kasacyjnej III KK 557/25 jest zasadny w sposób oczywisty.

Nie ulega wątpliwości, że zarówno sędzia Anna Dziergawka, jak i sędzia Stanisław Stankiewicz powołani zostali na urzędy sędziów Sądu Najwyższego w tej samej procedurze, która w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego (uchwała połączonych Izby: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 [OSNK 2020, z. 2, poz. 7] oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 [OSNK 2022, z. 6, poz. 22]), ETPCz (wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce*, skarga 43572/18; z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21) oraz TSUE (wyroki: z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19; z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21; z dnia 4 września 2025 r., C-225/22), nie gwarantuje stronom prawa do sądu niezależnego i bezstronnego ustanowionego na mocy prawa. Co więcej, na gruncie prawa krajowego ich udział w składach orzekających Sądu Najwyższego skutkuje również wystąpieniem nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Trafnie też zauważa wnioskodawca, że rozpoznanie przez sędzię Annę Dziergawkę wniosku o wyłączenie sędziego Stanisława Stankiewicza rodziłoby po jej stronie potencjalny konflikt interesu. Zdaniem Sądu Najwyższego w tym składzie w takim wypadku doszłoby wręcz do naruszenia fundamentalnej zasady określającej zakaz bycia sędzią we własnej sprawie, powodując w odbiorze postronnego, obiektywnego obserwatora uzasadnione przekonanie, że sprawa, w której taki sędzia orzekał, pomimo wystąpienia przesłanki do jego wyłączenia *ex lege* na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., została rozpoznana bez zapewnienia stronie gwarancji bezstronności i niezawisłości oraz prawa do sądu ustanowionego ustawą.

Trudno nie postrzegać takiej sytuacji jako wręcz destrukcyjnej dla sprawowania wymiaru sprawiedliwości, skoro zarówno osoby pełniące kierownicze funkcje w Sądzie Najwyższym, w Izbie Karnej czy też w Wydziałach tej Izby, a także sami sędziowie objęci wnioskami, pomimo zgłaszanych przez strony postępowania postulatów o niewyznaczanie ich do rozpoznawania wniosków o wyłączenie sędziów, których powołanie na urząd sędziego Sądu Najwyższego dotknięte jest tożsamą wadą, nie podejmują z urzędu działań, o jakich mowa w art. 42 § 2 k.p.k.

Uwzględniając powyższe oraz dzieląc w całej rozciągłości argumentację przedstawioną we wnioskach obrońcy o wyłączenie, zarówno w obecnym jak i wcześniejszych, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]